

Horisondi toimetust tuli kokku 1966. aasta sügisel, ajakirja esimene number ilmus 1967. aasta jaanuaris tollase Ühingu Teadus väljaandena. 2001. aastast üllitab Horisonti MTÜ Loodusajakiri, mida toetab Keskkonna-investeeringute Keskus.

- Aastail 1967–1991 ilmus ajakiri kuu- kirjajana. 1992–1999 ilmus 8 numbrit aastas. Aastast 2000 ilmub Horisont 6 korda aastas (jaanuaris, märtsis, mais, juulis, septembris ja novembris).
- Horisont ilmus oma legendaarses väikeses formaadis aastatel 1967–1971.
- Formaat muudeti praeguseks aastal 1972. Horisondi esimese numbriga tiraaž oli 40 000, ajakirja suurim tiraaž 54 000 jääb 1971. aasta juunisse.
- Autoreid on Horisondil 50 aasta jooksul olnud üle 250, enam kui kümne looga on Horisondi veergudel üles astunud Peep Kalv, Harri Jänes, Mart Kuurme, Heino Gustavson, Einar Klaamann, Jaak Lõhmus, Vahur Mägi,

Peeter Mürsepp, Tõnu Tuvikene, Enn Kasak, Hendrik Relve, Jaanus Vainu, Ustus Agur, Mihkel Jõeveer, Hergi Karik, Henn Käämbre, Helmut Piirimäe, Ain Raitviir, Anto Raukas, Feliks Vakk, Liivi Aarma, Ants Hein, Urmas Kokassaar, Jüri Krustok, Tiit Kändler, Laurits Leedjärv, Rein-Karl Loide, Indrek Meos, Vello Mäss, Andrus Mölder, Tõnu Tõnso, Juha Valste – ainus nii viljakas välismaalane Horisondi autorite pikas reas, Hannes Walter, Valdeko Vende, Lembit Andresen, Jüri Engelbrecht, Juhan Kahk, Sirje Keevallik, Harald Keres, Anti Kidron, Evald Laasi, Arvo Kuddo, Mati Laur, Vello Lõugas, Mati Mandel, Jüri Martin, Helle Martinson, Hubert Matve, Uno Mereste, Gustav Naan, Raimond Preem, Kustas Põldmaa, Jüri Selirand, Andres Tarand, Avo-Rein Tereping, Peeter Tooming, Evald Tõnisson, Uno Veismann, Harry Õiglane.

- Toimetajana ja mitmesugustes muudes ametites on Horisondis aastate jooksul töötanud Rein Saluri, Tatjana Elmanovitš,

Georg Rajasaar, Juhan Kivi, Udo Roosimaa, Viktor Seppel, Hans Treimann, Boris Murr, Paul Talvre, Maia Saar, Üllar Lehtmets, Renate Roorand, Ilmar Palli, Martin Roogna, Tiit Hunt, Rein Veskimäe, Tiiu Kukk, Viktoria Arvisto, Astrid Reinla-Kabur.

- Horisonti on kujundanud Heino Kersna, Sirje Eelma, Marje Üksine, Rait Prääts, Epp Marguste, Epp Asper, Joosep Remme, Krista Saare, Kersti Tormis.
- Ajakirja veebileht sisaldab materjale alates aastast 1996. Uue numbriga tekstid avanevad kodulehel täies mahus kuus kuud pärast trükinumbri ilmumist.
- Peatoimetajad
1967–1988 Feodor Feodorov
1989–2001 Indrek Rohtmets
2002–2013 Kärt Jänes-Kapp
2014–2015 Indrek Rohtmets
2016– Ulvar Käär

lehte, vaid hoida see lahti eelkõige Eesti teadlaste tribüünina, unustamata maailmas toimuvat. See polnud just kerge ülesanne ja pingutasime, kuidas pingutasime, selgeks sai tõde, et tõelisi entusiaste on Horisondi jaoks Eestis ikka tuhat piid ja ei rohkem ega vähem, lisaks juhuhuvilised.

Nõnda see läks, ja ka minister, seejärel valitsus ning KIK said asjast aru, et sisuliselt on läbi aegade meie toimetajad teinud hingele lähedast tööd võimalikult nappi palga eest. Tuli siis võtta ja käia juhtiv rahvas läbi ja kõnelda, mida me taotleme. Leidus teisigi abistajaid, kes mõistsid, et reklaamid meie väljaannetes on pigem nendepoolne toetus.

Nii õnnestus säilitada väga kireva omanikuosalusega populaarteaduslik ajakirjandus Eestis. Olin asjaga tegev ühe valimisperioodi, kolm aastat. Pinged olid vajalikust suuremad nii minus kui ka teistes, ja nõnda pääsesin siiski enam-vähem terve nahaga, ja ma loodan, et ajakirjad ka, mida näitab ju asjaolu, et need kuni möödunud aastani väljastpoolt nähtavate tõrgeteta ilmusid.

Mis edasi saab?

Eks ole õhus igasuguseid märke. Eesti Päevaleht lõpetas regulaarse teadus-

külje ja kui nüüd ka ainukene meie oma regulaarne teadust populariseeriv ajakiri on haamri ja alasi vahel, siis satume seisule, mida on hoogsalt edendanud näiteks riiklik ringhääling –

kohati näib, et Eesti riik rajati eelkõige selleks, et meedia kaudu meelt lahutada ja sporti kajastada. Arvan, et need on vajalikud asjad, kuid teadust naljaks keerata püüdes, eriti kui seda teha oskamatuult, ei suurenda me teaduse mõjujõudu ega meelita noort rahvast sellega tegelema. Poliitikute sehkendav arusaam lugeja- ja vaataja arvudega ei tähenda paraku, et need numbrid on võrdelises sõltuvuses edasiantava sisu kvaliteediga.

Nii see on. Ennast võib petta tuhandel ja ühel väga võlval moel, kuid targaks saadakse vaid ühel ning väga väheatraktiivsel viisil – pingutades ja õppides. Maailmakultuur, mille osa on ka teadus, pakub suuri võimalusi enda harimiseks. Meil oli mu hea oponenti, kunagise Eesti Looduse peatoimetaja, akadeemiku ja seenevana Erast Parmastoga pikki vaidlusi teemal, kas iga ajakirjanumber peab sisaldama ühe loo, millest arusaamine nõuab tavalisest rohkem erialateadmisi või mitte. Arvan küll siiani, et mitte, kuid see ei tähenda, et peame laskuma järjest süvenevasse nämmutamisse, mida lõppude-lõpuks paljud hakkavadki pidama teadmiseks.

 Tiit Kändler, MTÜ Loodusajakiri peatoimetaja 2001–2004, teaduskirjanik